

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľky **MUDr. Z. K.** ako právnej nástupkyne po nebohom **JUDr. J. K.**, proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, v konaní o **starobný dôchodok**, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Sd 513/05-44 z 3. júna 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 3. júna 2008, č.k. 5Sd 513/2005-44 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne č. X. zo dňa 18. augusta 2005 a rozhodnutie č. X. zo dňa 25. novembra 2006 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 2. apríla 2007 **z r u š u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom krajského súdu bolo potvrdené rozhodnutie odporkyne č. X. z 18. augusta 2005, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok pre nesplnenie podmienky uvedenej v § 1 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorá podľa odporkyne spočívala v tom, že naďalej trvá služobný pomer žiadateľa v Zbore väzenskej a justičnej stráže a o priznaní dávky je príslušné rozhodnúť GR ZVJS. Následným rozhodnutím z 25. novembra 2006 odporkyňa priznala žiadateľovi starobný dôchodok od 1. júna 2006

a zmenovým rozhodnutím z 2. apríla 2007 priznaný dôchodok zvýšila po dodatočnom zhodnotení vymeriavacích základov a obdobia dôchodkového poistenia.

Krajský súd potvrdil rozhodnutia odporkyne s poukazom na to, že navrhovateľ bol od 1. mája 1972 príslušníkom Zboru väzenskej a justičnej stráže a jeho služobný pomer trval až do 31. mája 2006. Od 1. júna 2006 bol poberateľom výsluhového dôchodku. Súd v tejto súvislosti konštatoval, že odporkyňa správne postupovala, keď žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok k 2. januáru 2004 zamietla, nakoľko podľa § 1 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. sa na príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže nevzťahuje, pokiaľ je žiadateľ o starobný dôchodok v služobnom pomere. Odporkyňa tiež správne postupovala, keď priznala navrhovateľovi starobný dôchodok až od 1. júna 2006, nakoľko od tohto dátumu navrhovateľ už nebol v služobnom pomere príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže a pri splnení podmienok na nárok na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov mu už bolo možné priznať starobný dôchodok podľa tohto zákona. Súd preto neakceptoval žiadosť právnej nástupkyne navrhovateľa, aby bol navrhovateľovi priznaný starobný dôchodok už od 1. januára 2004 a bol vyplatený doplatok na starobnom dôchodku za obdobie od 1. januára 2004 do 1. júna 2006, pretože ako už bolo vyššie uvedené, podľa § 1 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2004 a podľa § 1 ods. 3 cit. zákona účinného od 1. januára 2005 sa zákon č. 461/2003 Z.z. na príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže pokiaľ sú v služobnom pomere nevzťahuje. Skutočnosť, že žiadateľ o dávku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. počas trvania služobného pomeru inak splnil podmienky na nárok na priznanie starobného dôchodku je v tomto prípade právne irelevantná.

Súd konštatoval, že odporkyňa pri výpočte starobného dôchodku, ako aj pri jeho zvýšení postupovala v súlade s platnými právnymi predpismi. Právna nástupkyňa navrhovateľa výšku dôchodku ani spôsob jeho výpočtu uvedené v rozhodnutí číslo X. zo dňa 25. novembra 2006 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 2. apríla 2007 nespochybňovala, jej výhrady sa týkali výlučne dátumu priznania starobného dôchodku od 1. júna 2006.

Súd preto vzhľadom na vyššie uvedené napadnuté rozhodnutie číslo X. zo dňa 18. augusta 2005 a rozhodnutie odporkyne číslo X. zo dňa 25. novembra 2006 spolu so zmenovým rozhodnutím zo dňa 2. apríla 2007 podľa § 250q OSP ako vecne správne potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka (právna nástupkyňa pôvodného žiadateľa o dôchodkovú dávku) odvolanie pre nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, ktorý sa stotožnil s právnym názorom odporkyne, že žiadateľ nemal nárok na vyplácanie starobného dôchodku počnúc dňom 2. januára 2004, nakoľko bol v tom čase v služobnom pomere v ZVJS s poukazom na § 1 ods. 2 (resp. ods. 3 v platnom znení) zák.č. 461/2003 Z.z. Navrhovateľka pritom tvrdila, že § 1 ods. 3 zákona má byť s poukazom na § 6 a § 65 cit. zákona, aj s poukazom na dôvodovú správu k zákonu vykladaný tak, že príslušný zákon sa síce nevzťahuje na príslušníkov v služobnom pomere v ozbrojených zboroch, avšak v tom zmysle, že sa nevzťahuje na dobu, ktorá fyzická osoba odpracuje v služobnom pomere v týchto ozbrojených zboroch. Nakoľko paralelne existujú dva nezávislé systémy sociálneho zabezpečenia, podľa zák.č. 461/2003 Z.z. a podľa zák.č. 328/2002 Z.z., mala navrhovateľka za to, že za dobu, ktorú jej nebohý manžel odpracoval mimo služobného pomeru a teda platil odvody do Sociálnej poisťovne, mu prináležala výplata starobného dôchodku zo Sociálnej poisťovne počnúc dňom 2. januára 2004, nakoľko splnil všetky podmienky, ktoré zákon č. 461/2003 Z.z. stanovil. Poukázala tiež na to, že zákon neukladá povinnosť poistencovi ako podmienku výplaty starobného dôchodku ukončenie služobného pomeru v ozbrojenom zbore. Aplikácia a výklad § 1 ods. 2 (resp. ods. 3) zák.č. 461/2003 Z.z. tak ako to urobila odporkyňa a krajský súd je diskriminačný, v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Poukázala na to, že jej manžel k 1. januáru 2004 dosiahol celkom 20 rokov a 105 dní dôchodkového poistenia, a preto splnil podmienky nároku na starobný dôchodok (narodený v r. 1940 – dosiahol vek 62 rokov – pozn. odvolacieho súdu). Navrhovateľka žiadala zrušiť rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na nové konanie, alternatívne priznať dôchodok od 1. januára 2004 do 1. júna 2006.

Odporkyňa žiadala prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Podľa odporkyne zákon č. 461/2003 Z.z. v žiadnom z ďalších jeho ustanovení neustanovuje, že nárok na starobný dôchodok vznikne aj policajtovi. To znamená, že neustanovuje tak, že zákon č. 461/2003 Z.z. sa na policajtov v tejto súvislosti vzťahuje. Pretože zákon č. 461/2003 Z.z. ďalej neustanovuje inak, žiadateľovi o dôchodok, ktorý je policajtom, je potrebné rozhodnúť o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok s použitím § 1 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. z dôvodu, že zákon č. 461/2003 Z.z. sa na policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ktorý je vo výkone služby ku dňu rozhodovania o dôchodku, nevzťahuje. Preto bola žiadosť o starobný dôchodok od 1. januára 2004 zamietnutá

a dôchodok bol rozhodnutím z 25. novembra 2006 priznaný až po ukončení služobného pomeru, t.j. od 1. júna 2006. Z uvedeného dôvodu nie je možné dôchodok doplatiť za obdobie od 1. januára 2004 do 31. mája 2006.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom navrhovateľky, že pokiaľ by bola vec posúdená v zmysle výkladu ustanovenia § 1 ods. 2 (resp. ods. 3) použitého odporkyňou a následne aj krajským súdom, žiadateľ, ktorý inak splnil podmienku veku a doby poistenia podľa § 65 zák.č. 461/2003 Z.z. by bol diskriminovaný len preto, že je aktuálne v služobnom pomere v ozbrojenom zbore, pričom zákon sám nevyžaduje ako podmienku priznania starobného dôchodku ukončenie akéhokoľvek pracovného vzťahu (pracovného či služobného pomeru). Je nepochybné, že žiadateľovi žiadne zvýhodnenie z existencie trvajúceho služobného pomeru nevyplývalo ani pre prípad priznania starobného dôchodku, keďže zhodnotenie poistnej doby založenej služobným pomerom nemohlo mať vplyv na splnenie podmienok nároku na starobný dôchodok podľa zák.č. 461/2003 Z.z.

Napriek tomu, že ide o neobvyklú situáciu pri posudzovaní nárokov občanov, ktorí boli (sú) príslušníkmi ozbrojených síl a zborov a ktorým skôr vznikol nárok na starobnú dôchodkovú dávku, než nárok na výsluhový dôchodok, nemôže samotná skutočnosť, že služobný pomer nie je ukončený vylúčiť priznanie dávky, ak inak sú náležitosti veku a trvania poistenia vo všeobecnom systéme podľa zák.č. 461/2003 Z.z.

Odvolací súd pre nesprávne právne posúdenie veci zmenil podľa § 250ja ods. 3 v spojitosti s § 250 l ods. 2 OSP prvostupňový rozsudok krajského súdu a rozhodnutie odporkyne z 18. augusta 2005 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, v ktorom je viazaná vyššie uvedeným právnym názorom súdu k vzniku nároku na starobný dôchodok. Súd zrušil aj rozhodnutia z 25. novembra 2006 a 2. apríla 2007, keďže zrušenie rozhodnutia z 18. augusta 2005 má bezprostredný vplyv aj na uvedené nadväzujúce rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová